

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

23.10.2026 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ АИКБ с девет становища в НСТС: Подкрепя за инвестициите и облекченията, но не и за нови тежести върху бизнеса. Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) представи девет становища по законодателните предложения, включени в дневния ред на Националния съвет за тристранно сътрудничество (НСТС) за 23 октомври 2026 г. Организацията подкрепя мерките за намаляване на административната тежест, насърчаване на инвестициите и повишаване на прозрачността, но възразява срещу предложения, които създават допълнителни разходи, правна несигурност и необосновани тежести за коректните предприятия.

На заседанието днес участват Добрин Иванов, изпълнителен заместник-председател на АИКБ и Ивелин Желязков, парламентарен секретар и директор „Тристранно сътрудничество“ в АИКБ.

Основен акцент в позициите на АИКБ е необходимостта от последователна и предвидима данъчна политика. Асоциацията категорично възразява срещу използването на въвеждането на еврото като основание за фактическо увеличение на административните санкции. В редица законопроекта се предлага досегашните размери на глобите в левове да бъдат заменени със същите числови стойности в евро, което представлява увеличение с 95,58%, а не превалутиране.

АИКБ настоява санкциите да бъдат превалутирани по официалния фиксиран курс, а евентуалната им актуализация да се извършва отделно, с ясни мотиви, оценка на въздействието и съобразно тежестта на нарушенията.

Основни акценти от становищата:

1. Закон за данъците върху доходите на физическите лица – подкрепа за работещите семейства

АИКБ подкрепя увеличаването на данъчните облекчения за деца и въвеждането на ново облекчение за документиран разход за здравни, образователни и спортни дейности. Според Асоциацията тези мерки насърчават трудовата активност, подкрепят семействата и инвестициите в човешки капитал. Необходимо е обаче прилагането им да бъде максимално опростено и да не създава допълнителни административни задължения за работодателите.

2. Закон за корпоративното подоходно облагане – против извънредния данък върху „свръхпечалбата“

АИКБ не подкрепя предложени извънреден секторен данък със ставка 33%, тъй като счита, че той може да санкционира предприятия за успешно реализирани инвестиции, разширяване на дейността и повишена производителност. Асоциацията възразява и срещу ограничаването на годишното приспадане на данъчните загуби до 70% от положителния данъчен финансов резултат.

Същевременно подкрепя ускорената амортизация на инвестиции в изкуствен интелект и високопроизводителна технологична инфраструктура.

По отношение на ваучерите за храна АИКБ приветства възприемането на нейното предложение да се запази необлагаемият размер до 102,26 евро, като предвиденият 7-процентен данък се прилага само върху превишението.

3. Закон за данък върху добавената стойност – по-висок праг за регистрация и работещо електронно фактуриране

АИКБ настоява прагът за задължителна регистрация по ДДС да бъде увеличен на **75 000 евро още от 1 януари 2027 г.**, вместо повишаването му да се отлага поетапно до 2029 г.

Асоциацията подкрепя въвеждането на структурирано електронно фактуриране, но при гарантирана техническа готовност на системите, достатъчно време за адаптация и защита на предприятията от санкции за технически проблеми извън техния контрол.

4. Закон за местните данъци и такси – такса смет според реално генерираните отпадъци

АИКБ подкрепя поетапното осъвременяване на данъчните оценки на недвижимите имоти, но настоява това да не води автоматично до увеличение на таксата за битови отпадъци.

Асоциацията отново поставя въпроса за **прилагането на принципа „замърсителят плаща“ от 1 януари 2027 г.**, така че предприятията да заплащат такса, съобразена с количеството генерирани отпадъци, а не със стойността на притежаваните имоти.

5. Закон за акцизите и данъчните складове – по-пропорционални правила и по-малко административни тежести

АИКБ отчита положително, че Министерството на финансите е възприело съществена част от предложенията ѝ относно новия акциз върху автомобилите с висока мощност. Сред промените са изключването на изцяло електрическите автомобили и отчитането само на мощността на двигателя с вътрешно горене при хибридите.

Подкрепя се и отпадането на възможността за едновременно налагане на имуществена санкция и запечатване на търговски обект за едно и също нарушение. Асоциацията обаче възразява срещу увеличаването на санкции и отделни акцизни ставки под формата на превалутиране.

6. Закон за счетоводството – по-малко задължения за предприятията при отчитането на устойчивостта

АИКБ подкрепя ограничаването на обхвата на задължителното отчитане на устойчивостта и въвеждането на по-пропорционални изисквания, особено по отношение на малките и средните предприятия.

Асоциацията настоява големите компании да не могат да прехвърлят непропорционални отчетни задължения върху своите доставчици. Предлага се и допълнителен преходен период за предприятията, които остават в обхвата на задължителното отчитане.

7. Закон за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта – намаляване на разходите за отчетност

АИКБ подкрепя преминаването към ограничена степен на сигурност при проверката на информацията за устойчивостта. Това ще позволи запазване на независимия контрол при по-пропорционални разходи за предприятията.

Асоциацията настоява новите правила да бъдат съгласувани с промените в Закона за счетоводството и да не се въвеждат допълнителни национални изисквания извън необходимите по европейското законодателство.

8. Закон за хазарта – по-ефективен контрол и ограничаване на зависимостите

АИКБ подкрепя мерките за ограничаване на рекламата на хазарт, включително косвените форми на популяризиране, както и засилването на превенцията сред младите хора.

Положително се оценява и предвиденото автоматизирано подаване на информация към НАП за залозите и изплатените печалби като инструмент за ограничаване на недекларираните обороти.

9. Минимална работна заплата за 2027 г. – подкрепа за балансирано увеличение до 660 евро

АИКБ подкрепя предложението размер на минималната работна заплата от **660 евро от 1 януари 2027 г.** като като балансирано първо прилагане на новия механизъм.

Според Асоциацията устойчивото повишаване на доходите трябва да отчита едновременно социалните потребности, производителността на труда и възможностите на икономиката. Предвидимото определяне на минималната заплата чрез реален социален диалог е важно както за работещите, така и за предприятията. **Предвидимите правила са условие за инвестиции и икономически растеж.**

С представените становища АИКБ потвърждава последователната си позиция, че фискалната стабилност и повишаването на публичните приходи трябва да се постигат чрез разширяване на данъчната основа, ограничаване на сивата икономика, цифровизация и по-ефективна събираемост, а не чрез непредвидими и непропорционални тежести за коректния бизнес.

Асоциацията ще продължи да настоява за прозрачна, справедлива и предвидима нормативна среда, която насърчава инвестициите, производителността, конкурентоспособността и устойчивото нарастване на доходите.

С пълния текст на деветте становища на АИКБ можете да се запознаете чрез следните връзки:

1. Становище по проекта за изменение на Закона за данъците върху доходите на физическите лица – [ТУК](#)
2. Становище по проекта за изменение на Закона за корпоративното подоходно облагане – [ТУК](#)
3. Становище по проекта за изменение на Закона за данък върху добавената стойност – [ТУК](#)
4. Становище по проекта за изменение на Закона за местните данъци и такси – [ТУК](#)
5. Становище по проекта за изменение на Закона за акцизите и данъчните складове – [ТУК](#)
6. Становище по проекта за изменение на Закона за счетоводството – [ТУК](#)

7. Становище по проекта за изменение на Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта – [ТУК](#)
8. Становище по проекта за изменение на Закона за хазарта – [ТУК](#)
9. Становище по проекта за определяне на минималната работна заплата за 2027 г. – [ТУК](#)

✓ ЕИСК прие становище за водната дипломация със съавтор доц. д-р Милена Ангелова от АИКБ

Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) прие становището „Водна дипломация в действие за възстановяването на световния воден цикъл“, изготвено от **доц. д-р Милена Ангелова, изпълнителен заместник-председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)**, съвместно с проф. Анна Тенгберг.

Документът поставя акцент върху възстановяването на водните цикли чрез устойчиви земеделски практики, използването на изкуствен интелект и цифрови технологии за ранно предупреждение и вземането на решения въз основа на научни данни.

Сред основните предложения е и създаването на глобална инициатива за възстановяване на световния воден цикъл, като България има потенциал да допринесе със своя научен и експертен капацитет.

Повече по темата вижте [ТУК](#).

✓ Росица Стелиянова от АИКБ представи основните предизвикателства пред публичното финансиране на ученето за възрастни в България

На 15 октомври 2026 г. **Росица Стелиянова, директор „Програми и проекти“ в Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)**, участва в Националната конференция „Европейските измерения в професионалното образование и обучение“, организирана от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО).

Заедно с Ивайло Найденов от Министерството на труда и социалната политика тя представи тематичния доклад за България „Публично финансиране на ученето за възрастни“, разработен в рамките на европейската мрежа ReferNet към Cedefop.

Сред основните акценти бяха:

- Все още ниското участие на възрастните в обучения – 6,1% в България спрямо 13,7% средно за ЕС през 2025 г.
- Необходимостта от устойчиво публично финансиране и намаляване на зависимостта от европейски програми.
- Възможностите за по-гъвкаво обучение чрез индивидуални сметки и секторни фондове.
- По-добро проследяване на реалния ефект от обученията върху уменията, заетостта и професионалната реализация.

Основно предизвикателство остава изграждането на устойчива система за учене през целия живот, която да отговаря на потребностите на бизнеса и да подпомага адаптацията на работната сила към технологичните и икономическите промени.

✓ Росица Стелиянова от АИКБ участва в национална конференция за развитието на дуалното образование в България

На 21 октомври 2026 г. **Росица Стелиянова, директор „Програми и проекти“ в Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)**, участва в Националната конференция „Укрепване на дуалното образование в България: Швейцарски опит за споделено управление на системата за умения“, организирана от Министерството на образованието и науката в рамките на програма ДОМИНО 2.

Сред основните акценти на форума беше представянето на швейцарския опит от проф. Урсула Ренолд от ETH Zurich, президент и изпълнителен директор на CEMETS Global Foundation. Тя подчерта значението на активното участие на бизнеса в управлението и развитието на професионалното образование в условията на технологични промени и навлизането на изкуствения интелект.

Сред представените добри практики беше и опитът на „Хидравлични елементи и системи“ (ХЕС) АД – Ямбол, предприятие, член на АИКБ, което успешно прилага дуалното обучение чрез партньорство между бизнеса и образователните институции.

Сред основните приоритети за развитието на дуалното образование бяха открити:

- По-активно участие на работодателите при определянето на необходимите умения и разработването на учебните програми.
- Разширяване на практическото обучение в реална работна среда и подготовката на квалифицирани кадри.
- Устойчиви механизми за подкрепа на предприятията, особено малките и средните, които инвестират в обучението на ученици.

Дуалното обучение е ключов инструмент за преодоляване на недостига на квалифицирана работна сила и за по-добро съответствие между професионалното образование и потребностите на бизнеса. Развитието му изисква устойчиво партньорство и споделена отговорност между държавата, образователните институции и работодателите.

✓ АОБР проведе среща с кандидата за президент Андрей Гюров

На 22 октомври 2026 г. Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) проведе среща с кандидата за президент Андрей Гюров. В нея участваха представители на четирите организации, членуващи в АОБР – **Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)**, Българската стопанска камара (БСК), Българската търговско-промишлена палата (БТПП) и Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ), както и експерти от екипа на Андрей Гюров^[1].

По време на разговора бяха представени основните приоритети на АОБР за 2026 г., които послужиха като отправна точка за обсъждане на актуалните икономически предизвикателства пред страната и предпоставките за постигането на дългосрочен икономически растеж.

По време на срещата особено внимание беше отделено на необходимостта от предвидима икономическа среда, ефективно управление на публичните финанси и преодоляване на структурните проблеми, които ограничават развитието на икономиката.

Съществено място в разговора зае темата за конкурентоспособността на българската икономика, условията за инвестиции и възможностите за създаване на по-висока добавена стойност. В този контекст бяха разгледани перспективите пред членството на България в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и значението на напредъка по излизането от международния „сив списък“ за доверието към страната и привличането на инвестиции.

Засегната беше и необходимостта от балансиран подход към целите на зеления преход, който отчита както екологичните ангажименти, така и въздействието върху конкурентоспособността и възможностите на предприятията да се адаптират към променящите се условия.

По време на срещата беше коментирана също така нуждата от административна реформа, оптимизиране на работата на администрацията и въвеждането на по-ясни и предвидими административни процедури и регулаторни изисквания като фактори за предоставяне на по-ефективни публични услуги и по-добри условия за стопанска дейност.

Във връзка с регионалното развитие бяха разгледани проблемите, свързани с обезлюдяването, концентрацията на населението в големите областни градове, както и възможностите за по-балансирано развитие на отделните региони.

В хода на разговора бяха обсъдени и въпроси, свързани със социалната политика и здравеопазването, в това число ефективността на социалното подпомагане, развитието на пенсионния модел и трудовата реализация на хората с увреждания.

В областта на външноикономическите отношения внимание беше отделено на възможностите за по-тясно обвързване на външната политика с икономическите интереси на България. Коментирани бяха условията за подкрепа на българските предприятия при достъпа им до международните пазари, както и нуждата от ясни и прозрачни критерии и процедури при осъществяването на тази подкрепа.

В хода на срещата беше разгледано и образованието, което представлява важен фактор за икономическия растеж, развитието на човешкия капитал и формирането на активно гражданско общество. В този контекст беше обърнато внимание на връзката между образователната система, потребностите на икономиката и подготовката на кадри като съществени елементи за повишаване на производителността и конкурентоспособността на страната.

Срещата даде възможност за обмен на мнения по ключови теми и подчерта значението на открития диалог между бизнеса и институциите за намиране на общи решения в подкрепа на българската икономика.

^[1] От страна на АОБР в срещата участваха **Добрин Иванов – изпълнителен директор на АИКБ, и Ивелин Желязков – директор „Тристранно сътрудничество“ в АИКБ**; Добри Митрев – председател на Управителния съвет на БСК и ротационен председател на АОБР, и Станислав Попдончев – заместник-председател на БСК; Васил Тодоров – заместник-председател на Управителния съвет на БТПП, и Боряна Абаджиева – ръководител на отдел „Икономически анализи и политика“ в БТПП; Боян Митракиев – изпълнителен директор на КРИБ, Стоян Ставрев – член на Управителния съвет на КРИБ, и Георги Кисъов – експерт в КРИБ.

В срещата участваха експерти на Андрей Гюров, сред които: Михаил Околийски, Георги Клисурски, Гинка Машова, Николай Найденов, Трайчо Трайков, Корман Исмаилов и Сергей Игнатов

✓ АИКБ, UNIDO и Министерството на външните работи организират семинар за разширяване на сътрудничеството между България и UNIDO

На 12 ноември 2026 г. в хотел „София Балкан Палас“ в София ще се проведе **семинар, посветен на възможностите за разширяване на сътрудничеството между България и Организацията на обединените нации за индустриално развитие (UNIDO)**. Събитието се организира с участието на Министерството на външните работи, UNIDO и Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

Форумът ще отбележи и **10 години от подписването на Меморандума за разбирателство между UNIDO и АИКБ през 2016 г.**, като постави акцент върху развитието на партньорството между международната организация, българските институции и бизнеса в подкрепа на устойчивото индустриално развитие.

Основната цел на семинара е **да представи програмите, инструментите и услугите на ЮНИДО, както и възможностите за включване на българските предприятия в международни инициативи и проекти**. Специално внимание ще бъде отделено на ролята на България като страна с нарастващ принос към международното сътрудничество за развитие, на установяването на нови индустриални партньорства и на възможностите за навлизане на пазари в трети страни.

Програмата включва две основни тематични сесии. **Първата е посветена на индустриалните партньорства, технологичния трансфер и международното сътрудничество за развитие**. В рамките ѝ ще бъдат представени програмите и проектите на UNIDO в Източна Европа и Западните Балкани, добри практики от сътрудничеството на организацията със Словения, както и инициативи за развитие на предприятията и създаване на работни места.

Втората сесия ще постави акцент върху участието на частния сектор, цифровите технологии и новите бизнес възможности. Сред основните теми ще бъдат приложението на изкуствения интелект в индустрията, иновациите, публично-частните партньорства и инструментите за ускоряване на цифровата трансформация на предприятията.

Особен интерес за представителите на бизнеса представлява предвиденото представяне на практиките и процедурите на UNIDO за възлагане на обществени поръчки, което ще даде **допълнителна информация за възможностите за участие на български компании в дейностите и проектите на организацията**.

В откриването и тематичните дискусии е предвидено участие на представители на българските институции, ръководството и експерти на UNIDO, бизнеса и научната общност. **Председателят на Управителния съвет на АИКБ Румен Радев ще участва в откриването и първата тематична сесия, а доц. д-р Милена Ангелова, изпълнителен заместник-председател на АИКБ, ще бъде модератор на семинара**.

Очаква се форумът да допринесе за по-доброто идентифициране на приоритетите и потребностите на българската икономика, за установяване на нови контакти и за **очертаване на конкретни направления за бъдещо сътрудничество между UNIDO, българските институции и предприятия**.

Семинарът ще се проведе на 12 ноември 2026 г. от 09:00 до 13:15 ч. в хотел „София Балкан Палас“, София. Регистрацията на участниците започва в 08:30 ч. Работният език на събитието е английски, с осигурен симултанен превод на български език.

Желаещите да присъстват могат да потвърдят участието си до 6 ноември 2026 г. на електронен адрес bica@bica-bg.org.

Предварителната програма на семинара можете да разгледате [ТУК](#).

[АОБР](#)

✓ АОБР проведе среща с кандидата за президент Андрей Гюров

На 22 октомври 2026 г. Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) проведе среща с кандидата за президент Андрей Гюров. В нея участваха представители на четирите организации, членуващи в АОБР – **Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)**, Българската стопанска камара (БСК), Българската търговско-промишлена палата (БТПП) и Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ), както и експерти от екипа на Андрей Гюров^[1].

По време на разговора бяха представени основните приоритети на АОБР за 2026 г., които послужиха като отправна точка за обсъждане на актуалните икономически предизвикателства пред страната и предпоставките за постигането на дългосрочен икономически растеж.

По време на срещата особено внимание беше отделено на необходимостта от предвидима икономическа среда, ефективно управление на публичните финанси и преодоляване на структурните проблеми, които ограничават развитието на икономиката.

Съществено място в разговора зае темата за конкурентоспособността на българската икономика, условията за инвестиции и възможностите за създаване на по-висока добавена стойност. В този контекст бяха разгледани перспективите пред членството на България в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и значението на напредъка по излизането от международния „сив списък“ за доверието към страната и привличането на инвестиции.

Засегната беше и необходимостта от балансиран подход към целите на зеления преход, който отчита както екологичните ангажименти, така и въздействието върху конкурентоспособността и възможностите на предприятията да се адаптират към променящите се условия.

По време на срещата беше коментирана също така нуждата от административна реформа, оптимизиране на работата на администрацията и въвеждането на по-ясни и предвидими административни процедури и регулаторни изисквания като фактори за предоставяне на по-ефективни публични услуги и по-добри условия за стопанска дейност.

Във връзка с регионалното развитие бяха разгледани проблемите, свързани с обезлюдяването, концентрацията на населението в големите областни градове, както и възможностите за по-балансирано развитие на отделните региони.

В хода на разговора бяха обсъдени и въпроси, свързани със социалната политика и здравеопазването, в това число ефективността на социалното подпомагане, развитието на пенсионния модел и трудовата реализация на хората с увреждания.

В областта на външноикономическите отношения внимание беше отделено на възможностите за по-тясно обвързване на външната политика с икономическите интереси на България. Коментирани бяха условията за подкрепа на българските предприятия при достъпа им до международните пазари, както и нуждата от ясни и прозрачни критерии и процедури при осъществяването на тази подкрепа.

В хода на срещата беше разгледано и образованието, което представлява важен фактор за икономическия растеж, развитието на човешкия капитал и формирането на активно гражданско общество. В този контекст беше обърнато внимание на връзката между образователната система, потребностите на икономиката и подготовката на кадри като съществени елементи за повишаване на производителността и конкурентоспособността на страната.

Срещата даде възможност за обмен на мнения по ключови теми и подчерта значението на открития диалог между бизнеса и институциите за намиране на общи решения в подкрепа на българската икономика.

[1] От страна на АОБР в срещата участваха **Добрин Иванов – изпълнителен директор на АИКБ, и Ивелин Желязков – директор „Тристранно сътрудничество“ в АИКБ**; Добри Митрев – председател на Управителния съвет на БСК и ротационен председател на АОБР, и Станислав Попдончев – заместник-председател на БСК; Васил Тодоров – заместник-председател на Управителния съвет на БТПП, и Боряна Абаджиева – ръководител на отдел „Икономически анализи и политика“ в БТПП; Боян Митракиев – изпълнителен директор на КРИБ, Стоян Ставрев – член на Управителния съвет на КРИБ, и Георги Кисъв – експерт в КРИБ.

В срещата участваха експерти на Андрей Гюров, сред които: Михаил Околийски, Георги Клисурски, Гинка Машова, Николай Найденов, Трайчо Трайков, Корман Исмаилов и Сергей Игнатов

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Тристранката обсъжда минимална заплата от 672,80 евро и промени в 7 данъчни закона

Размерът на минималната работна заплата от 1 януари 2027 г. и промени в 7 данъчни закона ще бъдат обсъдени на заседание на НСТС.

Миналата седмица социалните партньори не постигнаха консенсус за размера на минималната заплата. Предвижда се горната граница на най-ниските възнаграждения да бъде 672,80 евро. Тристранката ще разгледа и предложените промени в данъчното законодателство от финансовото министерство. Сред тях са по-големи данъчни облекчения за родителите, въвеждане на данък свръхпечалба от 33% за банки и търговски вериги, ако тя е повече от 20 на сто, вдигане на данъчната оценка на имотите и нов акциз за мощни автомобили.

✓ Румен Радев: Икономическите отношения са един от стълбовете на стратегическото ни сътрудничество със САЩ

Когато говорим за сигурност и стабилност, силната икономика е от първостепенно значение. Именно затова икономическите отношения са един от стълбовете на стратегическото ни сътрудничество със САЩ. Американските инвестиции са приоритет, защото носят със себе си високи технологии и успешни модели за развитие на модерна икономика.

Това заяви министър-председателят Румен Радев по време на срещата си с Американско-централноевропейската бизнес асоциация „АСЕВА“, в която участваха също министърът на иновациите и дигиталната трансформация Иван Василев и министърът на здравеопазването Катя Ивкова, съобщи от правителствената пресслужба.

Министър-председателят подчерта, че България разполага с натрупан значителен опит в сферата на високите технологии. Като примери Радев посочи първия в региона Института „ИНСАЙТ“, както и компанията „ЕндуроСат“, която през последните години успя да произведе и изведе в орбита три пъти повече малки спътници, отколкото всички европейски държави, взети заедно. Само на около 15 километра от София ще бъде създаден и най-големият космически индустриален парк в региона. България вече е европейски лидер и по инсталирането на батерии за съхранение на енергия. Преди два дни в Твърдица бе направена първа копка на нов парк за съхранение на енергия, който ще бъде оборудван с най-модерна технология на „Тесла“. Предстои да стартира и изграждането на първата в България гигафабрика за изкуствен интелект, която се очаква да бъде и една от най-големите в Европа.

В хода на срещата премиерът Румен Радев отбеляза ползотворното сътрудничество между България и САЩ в традиционни области като енергетика и сигурност. По отношение на здравната сфера министър-председателят посочи профилактиката и превенцията като възможности за задълбочаване на взаимодействието.

„След като страната ни постави своеобразен рекорд с осем парламентарни избори през последните пет години, най-сетне има правителство със стабилно мнозинство в парламента, което в днешна Европа е рядкост. Преминавме през сложен период и се надявам, че сега ще можем да напреднем в привличането и реализирането на стратегически инвестиции от САЩ“, заяви още министър-председателят Румен Радев по време на срещата.

БНР

✓ Борсите в Европа приключиха с понижение

Водещите индекси на европейските фондови пазари закриха сесията с понижения. Притесненията за възвръщаемостта на инвестициите в изкуствен интелект и високите цени на петрола подкопаха желанието за поемане на рискови инвестиции, предаде Си Ен Би Си.

Във Франкфурт DAX намалю с 1,07 на сто до 25 371,75 пункта, докато парижкият CAC 40 изтри 1,39 на сто до 7811,26 пункта. Лондонският FTSE 100 е надолу с 0,26 на сто до 10 725,03 пункта.

Паневропейският Stoxx Europe 600 също отстъпва – с 1,05 на сто до 637,74 пункта.

✓ €34 млн. за трансгранични проекти между България и Гърция

Започва реализацията на мащабна европейска програма за трансгранично сътрудничество между България и Гърция, съобщават от Министерството на финансите в Атина.

Гърция подписа договорите по 21 нови европейски проекта. Общата им стойност е 34 милиона евро.

От България участват 39 организации от пограничните райони на Благоевград, Смолян, Кърджали и Хасково.

Част от стратегическите европейски проекти са свързани със защитата от бедствия и климатични промени. Предвижда се укрепване на речните корита в трансграничната зона, която често е засегната от наводнения.

Финансира се и проект за подобряване на квалификацията на екипи от спасителните служби за бързо реагиране при наводнения.

Част от европейските средства са насочени към опазване на общото културно наследство. Целта е пограничните райони на България и Гърция да се превърнат в привлекателна дестинация за развитие на екотуризма и велотуризма, както и да бъдат включени в програмите на туристическите групи, пристигащи в двете страни.

Организации от двете страни на границата участват в проекти за равен достъп до образование на живеещите в пограничните райони. Смолян и Кърджали ще си сътрудничат с Драма, Кавала и Ксанти.

Финансиране е предвидено и за подобряване на транспортната свързаност.

Проектите трябва да бъдат реализирани до края на 2027 г.

✓ Една лихва, три ценови реалности: Защо инфлационният шок в Европа е неравномерен?

Три държави споделят една валута и една основна лихва, но инфлацията в тях се различава повече от два пъти, пише Euronews.

През септември годишната инфлация възлезе на 2,7% във Финландия, 3,3% в Германия и 6,1% в Литва, показват данни на Евростат, публикувани през октомври. Средната инфлация в еврозоната е била 3,8%. И трите държави са изправени пред една и съща лихва по депозитите, определена от Европейската централна банка (ЕЦБ) на ниво от 2,5%.

Енергиен шок с неравномерно въздействие

Общият фактор са енергоносителите. Данните на Евростат показват, че цените на енергоносителите в еврозоната са се повишили с 18,9% през септември, като са добавили 1,71 процентни пункта към инфлацията или почти половината от общото равнище на показателя. Без енергийните цени инфлацията в еврозоната е 2,3%.

Начинът, по който този шок се отразява на отделните държави, зависи от енергийния им микс, данъчната политика и състоянието на вътрешната икономика.

Литва: енергоносители, данъци и заплати

Литва е в горния край на диапазона, като храните не са причината за това. Данните на Евростат показват, че инфлацията при храните, алкохола и тютюневите изделия е 0,5%, докато цените на енергоносителите са скочили с 33%, а инфлацията при услугите е достигнала 6,9%.

Международният валутен фонд (МВФ) обяснява рязкото ускоряване на инфлацията с високите цени на енергоносителите на фона на продължаващата зависимост от внос, силното вътрешно търсене и увеличените акцизи. Политическите решения също са допринесли за натиска върху цените. От януари Литва повиши ДДС върху отоплението на жилищата, топлата вода и дървата за огрев от 9% на 21%. В проектобюджета си правителството изчисли, че само промяната при отоплението ще добави 0,5 процентни пункта към инфлацията.

Натискът се разпространява отвъд горивата и отоплението. Според данните на Евростат базисната инфлация в Литва, която изключва храните, енергоносителите, алкохола и тютюневите изделия, е 3,9%. Литовската централна банка очаква средните заплати да нараснат с 9,4% през 2026 г., а Европейската комисия (ЕК) свързва инфлацията при услугите със силния ръст на възнагражденията и увеличението на минималната заплата с 11,1%.

По-високите заплати може да подобрят финансовото положение на много работещи. Пенсионерите, получателите на социални помощи и домакинствата с ниски доходи обаче са по-уязвими, особено когато плащат високи сметки за енергоносители. Съществува и риск от вторични инфлационни ефекти. Компаниите в трудоемките сектори на услугите могат да прехвърлят по-високите разходи за труд върху клиентите, като така поддържат инфлацията ускорена и след отслабването на енергийния шок.

Финландия: смекчен удар и слаба икономическа активност

Данните на Евростат показват, че Финландия е изправена пред сходен енергиен шок, като инфлацията при енергоносителите достига 13,1%. Общата инфлация обаче остава на ниво от 2,7%. Според Европейската комисия относително ниската зависимост на страната от изкопаеми горива е смекчила удара. Статистическата служба на Финландия установява, че поевтиняването на електроенергията и разходите за жилища, обитавани от собствениците им, са ограничили ръста на националния индекс на потребителските цени въпреки поскъпването на бензина, дизела и отоплителното гориво. Вътрешният ценови натиск е слаб. По данни на Евростат базисната инфлация е 1,4%, а инфлацията при услугите - 1,7%. Финландската централна банка очаква безработицата да достигне 10,4% през 2026 г., докато Европейската комисия очаква растеж на brutния вътрешен продукт (БВП) от 0,8%. Статистическата служба на страната отчита, че номиналните възнаграждения са нараснали с 3,5% на годишна база през третото тримесечие или с 1,2% в реално изражение.

Тази комбинация помага да се обясни защо от Хелзинки евентуално ново повишение на лихвите може да изглежда прекалено рестриктивно.

Германия: рязко поскъпване, концентрирано при горивата

Германия заема междинно положение. Данните на Евростат показват инфлация при енергоносителите от 13,4% и базисна инфлация от 2,5%. Германската статистическа служба Destatis отчита, че в националния индекс цените на автомобилните горива са се повишили с 37,1%, а тези на отоплителното гориво - със 74,9%. Ако бъдат изключени тези две категории, инфлацията е 1,8%.

Натискът от заплатите е умерен. Договорените възнаграждения са нараснали с 2,9% на годишна база през август, а Бундесбанк прогнозира същия среден ръст за 2026 г. По данни на Евростат инфлацията при услугите е 2,8%.

Политическите мерки допълнително усложняват картината. Действащите федерални мерки понижиха цените на електроенергията, природния газ и централното отопление, а ново намаление на данъка върху горивата влезе в сила на 1 октомври и затова не е отразено в септемврийските данни. Националните мерки могат да променят измерената инфлация от месец на месец, без да променят същността на общоевропейския шок.

Какво означава една обща лихва

През септември ЕЦБ повиши лихвата по депозитите от 2,25% на 2,5%, като посочи, че войната на САЩ и Израел в Иран поддържа инфлацията над целевото равнище и че пълното въздействие на енергийния шок все още не се е проявило.

Ако от лихвата на ЕЦБ се извади общата инфлация във всяка държава, се получава приблизителен ориентир за реалната лихва: минус 0,2% във Финландия, минус 0,8% в Германия и минус 3,6% в Литва. Това е опростено изчисление въз основа на данните на ЕЦБ и Евростат, а не действителна мярка за реалните лихвени условия, тъй като домакинствата и компаниите вземат решения въз основа на очакваната инфлация и се сблъскват с различни разходи по заемите.

Предизвикателствата пред паричната политика се различават в отделните държави. Слабият икономически растеж и високата безработица във Финландия са аргументи срещу затягането на паричната политика. В Германия лихвеното равнище е по-лесно защитимо предвид базисната инфлация от 2,5%, но ускорението през септември се дължи почти изцяло на горивата и отоплителното гориво. В Литва лихвата изглежда ниска на фона на инфлация от 6,1%, макар че по-високите лихви не могат да отменят увеличението на ДДС или да понижат цените на вносните горива. Те действат чрез ограничаване на търсенето и на вторичните инфлационни ефекти.

Въздействието на паричната политика също варира. Изследване на ЕЦБ установява, че тя действа по-бързо и по-силно в държавите, където заемите с плаващи лихви и задлъжнялостта на домакинствата са по-разпространени. Литва е сред страните, в които ипотечните кредити с плаващи лихви и кратки периоди между преизчисляванията на лихвата имат значителен дял.

Същевременно скорошно изследване, обхващащо периода от 2000 до 2025 г., показва, че реакцията на икономическия растеж и инфлацията към паричната политика е по-малко неравномерна, отколкото често се предполага, тъй като някои структурни различия между държавите взаимно се компенсират.

✓ ЕИБ увеличава финансирането за климатична адаптация на 30 млрд. евро до 2030 г.

Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) планира да удвои финансирането за адаптация към климатичните промени поне на 30 млрд. евро до 2030 г., тъй като Европа акцентира върху усилията си за защита на инфраструктурата, водоснабдяването и селското стопанство от нарастващите икономически последици от екстремните метеорологични условия, предава Euroenws.

„Адаптацията към климата е очевиден избор“, изтъква президентът на ЕИБ Надя Калвиньо, твърдейки, че всяко евро, инвестирано в превенция, спестява 10 евро от щети и ремонти.

Ново съвместно проучване на Европейската централна банка (ЕЦБ) и Манхаймския университет показва, че горските пожари, наводненията и горещите вълни са причинили икономически загуби в размер на приблизително 43 млрд. евро в целия Европейски съюз (ЕС) през лятото на 2025 г. Проучването прогнозира, че кумулативното икономическо въздействие може да достигне 126 млрд. евро до 2029 г.

Над 600 хил. хектара земя са изгорели в ЕС тази година, което е над два пъти повече от средното ниво за последните две десетилетия.

Председателят на Европейската комисия (ЕК) Урсула фон дер Лайен обяви план за справяне с горещите вълни по време на встъпителната си реч за състоянието на Съюза през септември, след едно драматично лято, през което бяха регистрирани най-малко 35 хил. нови смъртни случая, свързани с горещините.

От намаляване на емисиите до ограничаване на щетите

Финансирането на ЕИБ в размер на 30 млрд. евро, обявено в четвъртък, бележи подновен акцент върху подготовката за последиците от изменението на климата, наред с усилията за намаляване на емисиите на парникови газове.

ЕИБ изрично призна, че инвестициите не са в крак с нарастващите нужди от адаптация към климата.

„Въпреки че разбирането за физическите климатични рискове се е увеличило значително през последните години, инвестициите за адаптация остават недостатъчни заради ограничените проектни портфейли, пропуските в капацитета и

финансовите бариери“, изтъква ЕИБ. „Ускоряването на адаптацията ще изисква по-добра подготовка на проекти, по-добър технически капацитет и по-голяма мобилизация на публичен и частен капитал“, добавя банката.

Планът за финансиране е насочен към инвестиции в енергийни мрежи, обществени сгради, водни системи и земеделие, като същевременно помага на компаниите да пуснат на пазара технологии за адаптиране към климата.

Пакетът за финансиране ще комбинира заеми, гаранции и консултантска подкрепа, с акцент върху улесняване на идентифицирането и финансирането на проекти за адаптация, включително за по-малки предприятия.

ЕИБ ще разработи и инструменти, които да помогнат на публичните органи и компаниите да оценяват местните климатични рискове.

Инициативата придава на политиката в областта на климата пряко икономическо и конкурентно измерение, тъй като правителствата са изправени пред перспективата за нарастващи разходи от суши, наводнения, горещини и горски пожари. Тя също така позиционира кредитния инструмент на ЕС като средство за мобилизиране на инвестиции в технологии за устойчивост.

Страните от ЕС вече се сблъскват с ограничено фискално пространство, като преговорите за следващия многогодишен бюджет се провалиха на последната среща на лидерите на блока на 15-16 октомври.

Еврокомисарят по климатичните действия Вопке Хукстра наскоро призна затегнатата фискална ситуация, като заяви, че първоначалните инвестиции са по-ниски от многократното плащане за щети, причинени от климатичните промени.

„Всички доказателства показват, че първоначалните инвестиции са много по-малки, отколкото ако бъдете засегнати от пожар, наводнения и след това да плащате за щетите. Това е просто много по-скъпо“, подчерта Хукстра.

Очаква се рамката на ЕС за устойчивост на климата да бъде публикувана следващата седмица и да внесе повече яснота относно Алианса за климатично застраховане, който Фон дер Лайен представи през септември.

Мениджър

✓ Европарламентът отложи с три години правилата за метановите емисии

В четвъртък Европейският парламент отхвърли предложението на Европейската комисия за едногодишно отлагане на правилата на ЕС за метановите емисии и вместо това подкрепи тригодишно отсрочване до 2031 г.

Ходът подчертава нарастващите разногласия относно това доколко ЕС трябва да смекчава екологичните регулации в момент, когато правителствата се сблъскват с високи цени на енергията, смущения във веригите на доставки и опасения за конкурентоспособността на индустрията, предава Euronews.

Регламентът за метана задължава компаниите, които внасят изкопаеми горива в ЕС, да докажат, че техните доставчици извън съюза спазват еквивалентни стандарти за наблюдение, докладване и проверка на емисиите на метан.

Председателят на Европейския парламент Роберта Мецола определи вота като стъпка към „укрепване на енергийната сигурност на Европа“ на фона на несигурността на световните енергийни пазари.

„Парламентът бързо гласува в подкрепа на отлагането на някои задължения по Регламента за метана на ЕС, като даде на енергийните компании повече време да се подготвят за новите правила. Това е по-реалистичен график, който позволява ефективно прилагане и продължаване на усилията за намаляване на емисиите“, написа Мецола в социалната мрежа X.

Европейската комисия предложи едногодишно отлагане след натиск от страна на петролната и газовата индустрия, както и на няколко държави членки, към които наскоро се присъедини и Франция. Те изразиха притеснения относно енергийната сигурност и високите цени на фона на продължаващите проблеми по ключови морски маршрути в Близкия изток.

Според източници от Европейския парламент дясноцентристката Европейска народна партия (ЕНП) е настояла въпросът да бъде подложен на гласуване след провал на политическите преговори в сряда.

Евродепутатът от ЕНП и бивш румънски министър на енергетиката Вирджил Попеску заяви на 20 октомври, че ще настоява за тригодишно отлагане на част от задълженията, позовавайки се на затрудненията пред местните производители на нефт и газ, включително операторите на по-стари находища.

Десницата наложи по-дълго отлагане

Социалистите и либералите подкрепиха предложението на Европейската комисия за едногодишно отлагане, докато Зелените и Левицата призоваха изпълнителната власт на ЕС да отхвърли всяко забавяне и да запази първоначалния график за 2029 г.

Юта Паулус от групата на Зелените и водещ преговарящ по регламента за метана обвини Комисията, че се е поддала на натиска на петролната и газовата индустрия.

„След обявяването на отлагането лобито на изкопаемите горива усети слабост и вече отправя нови искания. Спирането на регламента за метана поставя под риск климатичните цели на Европа и отваря вратата за по-нататъшно отслабване на правилата“, заяви тя.

Съгласно подкрепеното от ЕНП предложение Европейската комисия ще трябва да направи оценка в средата на 2029 г. дали са необходими допълнителни промени, ако компаниите продължават да срещат трудности при спазването на изискванията или ако продължат опасенията, свързани със сигурността на доставките.

„Европейският парламент подкрепи нашето предложение за целенасочено тригодишно отлагане, което осигурява по-голяма правна сигурност, дава време системите за проверка да заработят напълно и гарантира равнопоставеност между производителите в ЕС и вносителите“, заяви гръцкият евродепутат от ЕНП Димитрис Циодрас.

Говорителят на ЕНП по въпросите на индустрията и енергетиката Кристиан Елер определи предложеното от Комисията едногодишно отлагане като „далеч недостатъчно“. По думите му ЕНП и поне 15 държави членки подкрепят тригодишно отсрочване.

„Тук не става дума за увеличаване или толериране на допълнителни емисии на метан. Става дума за сигурността на доставките и по-ниските цени на енергията“, каза Елер.

Законодателството се разглежда по спешна процедура с цел промените да влязат в сила преди края на годината.

Натиск върху правилата за метановите емисии

Държавите членки на ЕС приеха регламента за метана през май 2024 г., като така създадоха първата общоевропейска рамка за измерване, докладване и проверка на метановите емисии в енергийния сектор. Целта е ограничаване на един от най-мощните парникови газове. Неспазването на изискванията за предоставяне на информация подлежи на санкции.

През юли обаче Европейската комисия предложи санкциите, свързани с правилата за метана, да бъдат временно отменени за срок от три години под натиска на индустрията и на Съединените щати, които са най-големият доставчик на втечен природен газ за ЕС.

По-продължителното отлагане може да има политическа цена за климатичните амбиции на съюза. Макар да дава допълнително време на доставчиците да се подготвят, то може да отслаби стимулите за инвестиции в наблюдение на емисиите и ограничаване на течовете.

Екологични организации твърдят, че отлагането на правилата няма да реши проблемите с доставките или цените на енергията.

„Настоящият натиск върху пазара се дължи на глобалните сътресения в доставките и зависимостта на Европа от изкопаемите горива“, заяви платформата European Civil Society Observatory on Methane.

Според нейните оценки пълното и навременно прилагане на регламента може да донесе около 704 млрд. евро ползи за климата, здравето и икономиката срещу приблизително 49 млрд. евро разходи за изпълнение.

Организацията изчислява още, че мерките биха могли да предотвратят около **155 000 преждевременни смъртни случая по света до 2030 г.**

От мрежата Climate Action Network Europe заявиха, че ЕС носи отговорност за вредите, причинени от добива и вноса на замърсяващ природен газ.

„Пълното прилагане на европейските правила за метана без отлагане и дерегулация е от ключово значение за бъдещето на нашата енергийна сигурност, за утвърждаването на ЕС като световен лидер в ограничаването на метановите емисии и за постепенното прекратяване на използването на изкопаем газ до 2035 г.“, посочиха от организацията.

✓ СЗО: Една четвърт от медицинските специалисти в света ще се пенсионират през следващите години

През следващите години здравните системи на повечето страни ще се сблъскат с недостиг на лекари. Това е заключението, до което стигнаха експерти от Световната здравна организация (СЗО), след като анализираха бъдещото търсене и предлагане на пазара на здравеопазване в 122 страни.

Значителна част от лекарите скоро ще се пенсионират – в страните с високи доходи един на всеки трима специалисти ще напусне работата си през следващите десет години. В световен мащаб тази цифра е един на всеки четирима.

До 2030 г. СЗО прогнозира, че недостигът на специалисти в тази област ще достигне 11,1 милиона, надхвърляйки 15% от сегашния брой (70 милиона). Недостигът ще бъде най-остър в най-големите икономики, включително Съединените щати, Китай и ЕС.

Business.dir.bg

✓ Бюджет 2027 влиза в парламента през първата седмица на ноември

Законът за държавния бюджет за 2027 г. ще бъде внесен в Народното събрание през първата седмица на ноември. В него са заложени реформи в ТЕЛК, силовите ведомства и административния сектор, които трябва да ограничат разходите общо с 600 млн. евро. Това съобщи пред Би Ти Ви председателят на парламентарната комисия по бюджет и финанси и депутат от "Прогресивна България" Константин Проданов.

Той отхвърли като внушения твърденията на опозицията, че бюджетният план не предвижда съкращаване на разходите. По думите му разходите на сектор "Държавно управление" трябва да намалят с 3 процентни пункта като дял от brutния вътрешен продукт (БВП) - значително свиване според оценката му.

Планираният дефицит на касова основа по консолидираната фискална програма за 2027 г. ще бъде между 3% и 3,5% от БВП. На начислена основа се очаква той да достигне 4,2%, съобщи още Проданов. "Ние сме в ситуация на свръхдефицит, гледат ни под лупа от ЕК", заяви той по повод бюджетните ограничения и предстоящите решения за минималната работна заплата. Проданов увери, че минималното възнаграждение няма да бъде под 660 евро.

Той коментира и планираното въвеждане на данък върху свръхпечалбите в 6 сектора. Според него те са се възползвали непропорционално от икономическата конюнктура през последните 1-2 години. Председателят на бюджетната комисия подчерта, че "Прогресивна България" е поела ангажимент да не увеличава преките и косвените данъци, които засягат потребителите, включително данъка върху добавената стойност (ДДС).

Отхвърлените от Конституционния съд промени в Кодекса на труда, свързани с изчисляването на трудовия стаж, ще бъдат внесени отново, но по установения законодателен ред, а не чрез преходни и заключителни разпоредби, обясни Проданов. По думите му единствената причина разпоредбата да бъде отменена е, че съдът е преценил, че тя няма отражение върху бюджета за 2026 г. Той припомни, че първоначално реформата е трябвало да влезе в сила през септември 2026 г., но при обсъждането на бюджета е прието предложението на Асен Василев началната дата да бъде преместена на 1 януари 2027 г.

Ще бъдат внесени повторно и предложенията за възнагражденията на магистратите, които също бяха отменени от Конституционния съд. Според Проданов решението на съда по казусите около бюджета за 2026 г. показва, че заложените в него числа до голяма степен отразяват тежкото финансово наследство и вече поетите разходни ангажименти. Той определи високия дефицит за тази година като последица от решенията на предходните управления.

✓ Най-големият фонд за богатство в света отчита загуба от 30 млрд. долара

Норвежкият държавен инвестиционен фонд, най-големият суверенен фонд в света, отчете загуба от близо 30 млрд. долара през третото тримесечие заради повишаването на лихвените проценти, което понижи доходността на инвестициите му в облигации, предаде CNBC.

"Норгес Банк Инвестмънт Мениджмънт", който управлява активи за 2,3 трлн. долара, съобщи, че счетоводната доходност на портфейла за периода е отрицателна в размер на 278 млрд. норвежки крони, или 29,7 млрд. долара. Около 70% от портфейла на фонда с инвестиции с фиксирана доходност е разпределен в държавни облигации, а останалата част е вложена в корпоративен дълг.

Третото тримесечие беше белязано от масови разпродажби на световните облигационни пазари. Доходността по държавните ценни книжа се повиши рязко, след като водещи централни банки, сред които и Федералният резерв на САЩ, започнаха цикли на повишаване на лихвите. Допълнително влияние оказаха опасенията за инфлацията и нивата на държавния дълг.

Инвестициите на фонда в облигации отчетоха отрицателна доходност от 3,5%, което е сред основните причини за общия спад на портфейла. "Доходността на фонда беше близо до нулата, но завърши леко на отрицателна територия, тъй като повишаването на лихвените проценти доведе до по-слаби резултати при инвестициите ни с фиксирана доходност", заяви заместник-изпълнителният директор на NBIM Тронд Гранде.

Облигациите представляват малко над една четвърт от целия портфейл на фонда. NBIM има инвестиции в 1664 облигации в 51 държави. През миналия месец фондът обяви намерение да намали вложенията си в американски държавни облигации като част от по-широк план за ограничаване на инвестициите в държавен дълг. Акциите формират 72% от инвестициите на норвежкия фонд и са осигурили доходност от 0,5% през третото тримесечие.

Фондът притежава малки дялове в около 7100 компании в повечето държави по света. С инвестиции в 1,5% от всички публично търгувани компании в глобален мащаб той е най-големият самостоятелен инвеститор в света.

През трите месеца до края на септември фондовите пазари бяха нестабилни. Основните борсови индекси на Уолстрийт приключиха тримесечието с разнопосочни резултати. Широкият индекс S&P 500 нарасна с 2,03%, индустриалният Dow Jones Industrial Average се понижи с 1,9%, а технологично ориентираният Nasdaq Composite се повиши с 2,2%. Средната промяна на трите индекса е едва 0,6%, което показва забавяне на ралито след двуцифрените ръстове през предходното тримесечие. NBIM е акционер в най-големите американски компании. Сред водещите му инвестиции е дял в производителя на чипове "Енвидиа" (Nvidia) на стойност 65,4 млрд. долара, както и участия в "Епъл" (Apple), "Алфавет" (Alphabet) и "Майкрософт" (Microsoft).

Значителните му дялове в големи международни компании дават на фонда влияние както при гласуването на корпоративни решения, така и върху инвестиционните тенденции. "Доходността от акциите също беше близо до нулата, но имаше големи разлики между отделните сектори. Енергийните компании отчетоха най-силен ръст, докато чувствителните към лихвените проценти сектори, като комуналните услуги и недвижимите имоти, се понижиха", посочи Гранде.

3e-news.net

✓ ЕУ: Българската икономика ще ускори растежа си до 3,5% през 2027 г.

Българската икономика се очаква да нарасне с 2,9% през 2026 г., а растежът да се ускори до 3,5% през 2027 г. и да се задържи на 3,0% през 2028 г. Това показва прогнозата на екипа за икономически анализи на ЕУ към октомври 2026 г., предадоха от компанията в прессъобщение.

Инфлацията в България обаче остава висока

Средногодишното покачване на потребителските цени е прогнозирано за 5,4% през 2026 г., 4,4% през 2027 г. и 2,5% през 2028 г. За септември 2026 г. отчетената годишна инфлация е 5,6%, като България е сред икономиките в Южна Европа с посилен ценови натиск и отражение на по-високите енергийни разходи върху услугите, свързани с туризма.

България: растеж над средния за ЕС, но с по-висока инфлация

Базовата прогноза поставя растежа на България над очакваните темпове за Европейския съюз и еврозоната през целия период 2026-2028 г. За ЕС ЕУ прогнозира ръст от 1,4% през 2026 г., 1,7% през 2027 г. и 1,4% през 2028 г., а за еврозоната съответно 1,0%, 1,4% и 1,3%.

Икономик а	БВП 2026	БВП 2027	БВП 2028	Инфл. 2026	Инфл. 2027	Инфл. 2028
България	2,9%	3,5%	3,0%	5,4%	4,4%	2,5%
ЕС	1,4%	1,7%	1,4%	3,2%	3,3%	2,3%
Еврозона	1,0%	1,4%	1,3%	3,0%	3,1%	1,9%

Таблица: ЕУ Bulgaria

Енергийният риск е ключов за инфлацията

Основният сценарий на ЕУ предвижда средногодишна инфлация в България от 4,4% през 2027 г. При тежък сценарий с продължителен енергиен шок тя може да достигне 7,0%, докато при оптимистичен сценарий би се понижила до 3,1%. Анализът определя страните от Централна и Източна Европа като по-чувствителни към колебанията в енергийните цени поради по-големия дял на енергията в потребителските кошници и усиливащото влияние на валутните движения.

В същото време икономическият растеж на България през 2027 г. остава положителен при всички разгледани сценарии: 3,5% в базовия, 2,9% в тежкия и 3,7% в оптимистичния сценарий.

Николай Гърнев, управляващ съдружник на ЕУ за Югоизточна Европа: „България влиза в следващите години с добра перспектива за растеж и възможност да се развива с по-високи темпове от средните за Европа. Сега предизвикателството е този потенциал да се превърне в устойчиво развитие чрез повече инвестиции, по-висока производителност и по-ефективно използване на енергията, особено в среда на все още значителен инфлационен натиск.“

Европейската перспектива: устойчив растеж при продължаващ ценови натиск

Инфлацията в еврозоната е достигнала 3,8% през септември 2026 г., движена основно от енергията, докато базисната инфлация остава относително стабилна. Очакванията са инфлацията в еврозоната да се задържи близо до 3,8% през следващите месеци, преди постепенно да спадне до 2% до средата на 2028 г. Прогнозата за средногодишната инфлация в еврозоната е за 3,1% през 2027 г.

Въпреки по-високите лихви и геополитическата несигурност, растежът в еврозоната се очаква да остане устойчив, подкрепен от фискалната политика и инвестициите, свързани с изкуствения интелект. Потреблението на домакинствата обаче се очаква да се забави, тъй като по-високата инфлация ограничава покупателната способност.

Рисковете остават двупосочни

Продължителността на конфликта в Близкия изток и движението на енергийните цени остават основни източници на несигурност. При тежък сценарий растежът на еврозоната през 2027 г. би се понижил до 0,7% спрямо 1,4% в базовия сценарий, а инфлацията би нараснала до 5,1% спрямо 3,1%. Сред рисковете за по-слаб растеж са геополитическа ескалация, търговска фрагментация и по-високи мита, допълнителни нарушения в енергийните доставки, фискален стрес, резки корекции на капиталовите пазари и физически климатични рискове. По-благоприятна перспектива би довела до по-бързото внедряване на изкуствен интелект, инфраструктурните и отбранителните инвестиции, структурните реформи и намаляването на търговските бариери.

Лихвените проценти ще останат колебливи по-дълго

Устойчивият инфлационен натиск променя и очакванията за паричната политика. След повишенията през септември се очаква още едно увеличение на основните лихви. Пазарните очаквания към октомври 2026 г. предполагат дори по-силно затягане. За европейските компании това означава, че цената на финансирането вероятно ще остане значим фактор при инвестиционните решения, а домакинствата ще продължат да усещат натиск през разходите за кредитиране и по-слабата динамика на покупателната способност.

По-слабо евро и различни скорости на възстановяване

Еврото е отслабнало на фона на по-високите енергийни цени и фискалните опасения, което допълнително усилва инфлационния натиск чрез по-скъп внос. Валутната динамика в Европа остава разнопосочна: полската злота и шведската крона са отслабнали спрямо еврото, норвежката крона е укрепнала благодарение на позицията на Норвегия като износител на въглеводороди, а румънската лея е под нов натиск на фона на политическа несигурност, висока инфлация и свиваща се лихвена разлика.

Възстановяването в отделните европейски икономики също протича с различна скорост. Германия се възстановява постепенно, докато растежът във Франция остава слаб.

Испания и Полша продължават да се представят по-добре от повечето големи икономики в ЕС, въпреки очакваното забавяне. През 2027 г. ЕУ прогнозира растеж от 1,2% за Германия, 0,7% за Франция, 1,9% за Испания и 3,1% за Полша. Българската прогноза от 3,5% е над тези темпове и над средното за ЕС, но е съпроводена от по-висока инфлация спрямо еврозоната.

Какво подкрепя устойчивостта на европейската Икономика

Проучванията за нагласите са по-положителни от фактическите данни за икономическата активност, но краткосрочните оценки на ЕУ показват, че растежът се е запазил през третото тримесечие на 2026 г. въпреки по-високите енергийни цени и по-строгите финансови условия. Фискалната експанзия в Германия и ефектите от инвестиционния бум в изкуствения интелект в САЩ са сред факторите, които могат да обяснят устойчивостта на Европа спрямо енергийния шок.

Инвестициите и износът се очаква да останат относително устойчиви, подкрепени от фискалната политика и разходите, свързани с изкуствения интелект. За сметка на това растежът на потреблението на домакинствата в еврозоната се очаква да се забави от 1,5% през 2025 г. до 1,0% през 2026 г. и 0,7% през 2027 г., тъй като инфлацията ограничава реалните доходи. Така европейската перспектива съчетава запазване на положителния растеж с по-слабо потребление, по-висока цена на капитала и големи различия между отделните държави.

✓ ЕС търси решения за по-ниско енергопотребление

Правителствата в Европейския съюз може да призват домакинствата и бизнеса да ограничат потреблението на енергия на фона на продължаващото поскъпване на енергийните ресурси. Това става ясно от вътрешен документ, с копие от който Euronews разполага.

Министрите на енергетиката на страните членки ще обсъдят възможни мерки за намаляване на търсенето на енергия на срещата си през следващата седмица. Сред основните въпроси ще бъдат начините за ограничаване на потреблението и възможностите за смекчаване на последиците от високите цени.

Подобни мерки обаче поставят редица предизвикателства пред европейските правителства. Сред тях са защитата на уязвимите домакинства и въпросът дали ограниченията трябва да обхванат индустрията, без да се застрашава конкурентоспособността на европейските компании.

Цените на природния газ са се повишили със 140% от началото на войната срещу Иран, предприета от САЩ и Израел, а в сряда суровият петрол сорт Брент се търгуваше на ниво от 110 долара за барел.

Освен възможностите за намаляване на енергийното потребление министрите ще обсъдят и освобождаването на част от стратегическите резерви, както и предоставянето на финансова подкрепа за справяне с последиците от ценовия натиск.

Междувременно френският президент Еманюел Макрон е осигурил доставки на дизелово гориво от страните от Персийския залив, след като Саудитска Арабия е предложила допълнителни количества суров петрол за Европа.

Тези действия идват след постигнатото споразумение в рамките на Г-7 за освобождаване на допълнителни количества петрол от стратегическите резерви. Решението беше взето под натиска на САЩ.

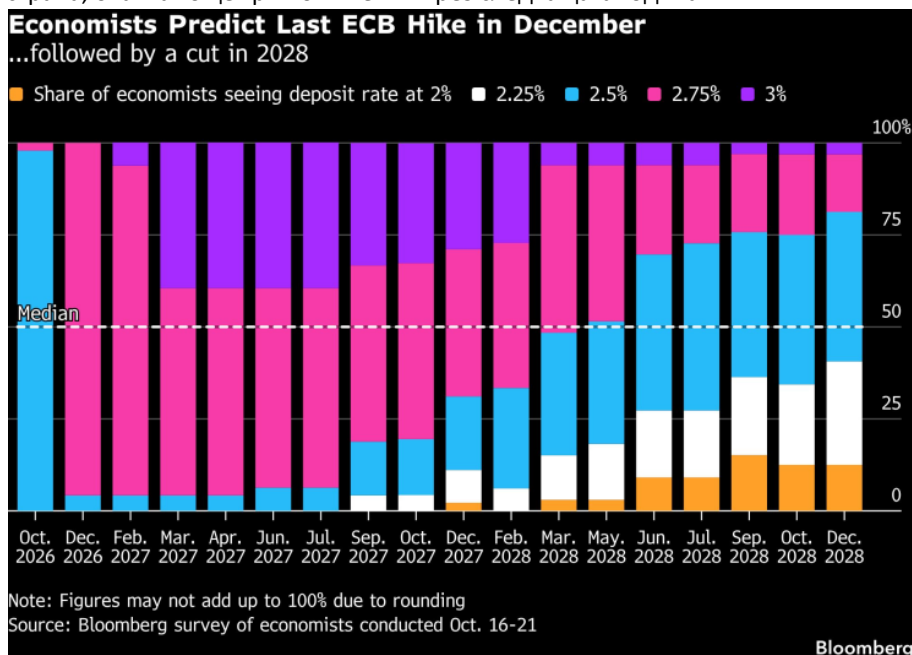
Международната агенция по енергетика (МАЕ) също заяви готовност да координира освобождаването на допълнителни количества петрол от резервите на страните членки, ако те отправят такова искане. Целта е да се ограничи натискът върху пазара и да се противодейства на растящите цени.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ ЕЦБ ще повиши лихвите през декември след пауза, смятат икономисти

Икономисти прогнозираят, че след пауза следващата седмица, през декември ЕЦБ ще повиши лихвите за последен път. Тази прогноза се разминава с очакванията на пазара, където залагат на още много повишения.

В проучване на Bloomberg огромното мнозинство от анкетиранияте посочват, че на последното си заседание за 2026 г. ЕЦБ ще повиши лихвата по депозитите с четвърт процентен пункт до 2,75% и ще я задържи на това равнище до май 2028 г. Трейдърите, от друга страна, очакват още три повишения през следващата година.

Икономисти очакват последно повишение на лихвите от ЕЦБ през декември | ...последвано от понижение през 2028 г.

Тези резултати подчертават трайното разминаване в мненията относно това колко агресивно трябва да действат централните банки, за да върнат инфлацията при потребителските цени до целевото ниво от 2% (при положение че в момента тя е почти двойно по-висока). Докато инвеститорите са фокусирани главно върху трайното покачване на цените на петрола, анализаторите отбелязват, че все още липсват вторични ефекти върху инфлацията.

„Все още няма признаци, че инфлацията, породена от енергийните цени, се пренася върху заплатите и ценообразуването в по-широк план“, коментира Бас ван Гефен, икономист в Rabobank. „ЕЦБ няма нужда да ускорява цикъла на повишаване на лихвите и може да изчака до декември.“

В отговор на войната, свързана с Иран, разходите по заемите бяха повишени на два пъти – през юни и септември. Въпреки че инфлацията се ускори и през миналия месец достигна 3,8%, икономическата активност се оказа по-устойчива, отколкото повечето наблюдатели очакваха.

Представителите на ЕЦБ се стремят да предотвратят трайното навлизане на енергийния шок в икономиката, като обмисляха възможността за още едно повишение на лихвите още този месец. Все пак по-вероятен остава сценарият за промени на тримесечна база, като нови прогнози се очакват за заседанието през декември.

В прогнозата от септември се предвиждаше brutният вътрешен продукт да нарасне с 0,9% през тази година и с 1,4% през 2027 г., придружен от повишение на потребителските цени съответно с 3% и 2,5%. При неблагоприятен сценарий се очакваше инфлацията да достигне 3,1% и 3,2%.

Тъй като цените на петрола надхвърлят 110 долара за барел, повече от две трети от икономистите смятат, че състоянието на икономиката в еврозоната е по-лошо от заложеното в базовия сценарий от септември.

„Колкото по-дълго общата инфлация остава висока, толкова по-трудно става да се пренебрегнат вторичните ефекти върху заплатите, цените и очакванията“, заяви Денис Шен, преподавател в Международното училище по мениджмънт в Берлин. „За ЕЦБ превишаването на целевото равнище на инфлацията сега представлява много по-голям риск в средносрочен план, отколкото оставането ѝ под целта.“

Risks to Euro-Zone Growth on Downside in Next Two Years			
Risks to September baseline seen...	on downside	broadly balanced	on upside
Growth in 2026 (0.8%)	0	57	43
...in 2027 (1.2%)	57	34	9
...in 2028 (1.5%)	52	45	3
Inflation in 2026 (3.0%)	0	53	47
...in 2027 (2.3%)	0	25	75
...in 2028 (2.0%)	15	62	24
Inflation ex-energy/food in 2026 (2.5%)	8	78	14
...in 2027 (2.5%)	17	44	39
...in 2028 (2.2%)	18	68	15

Note: Percentages may not add up to 100 due to rounding
Source: Bloomberg survey of economists conducted Oct. 16-21

Bloomberg

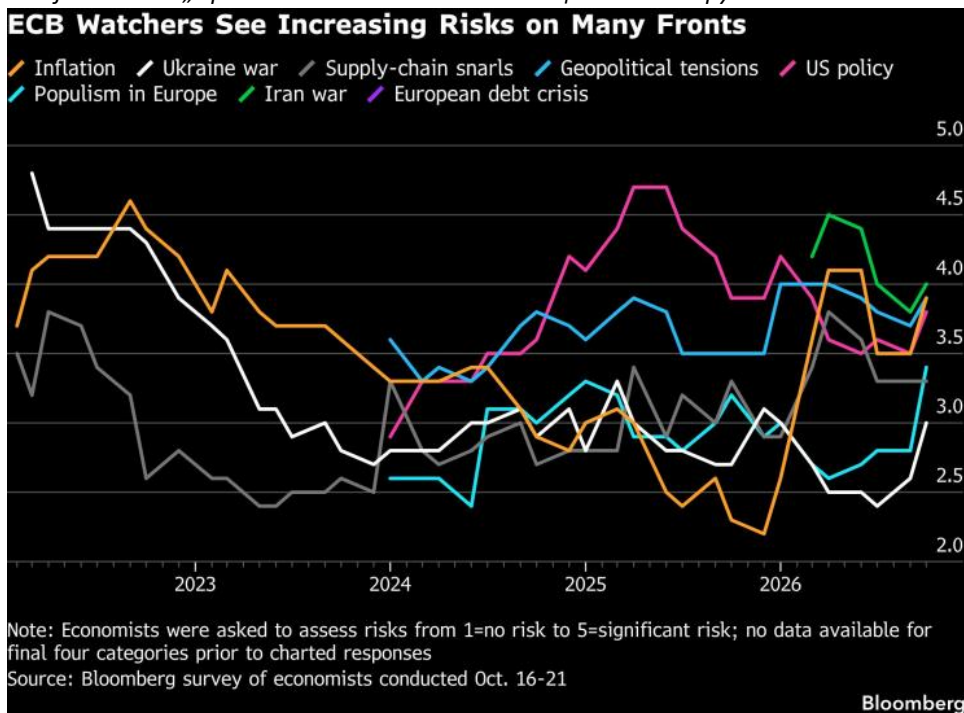
Рисковете пред растежа в еврозоната са насочени надолу през следващите две години

Освен ситуацията в Близкия изток, политиките оценяват до каква степен повишаващите се доходности по облигациите затягат финансовите условия. Председателят Кристин Лагард и други представители посочват, че това ще ограничи икономическия растеж и ще намали пренасянето на енергийните цени върху общата инфлация.

След като тази седмица доходността по референтните френски държавни ценни книжа достигна 5% – за първи път от 2002 г. насам – някои инвеститори дори виждат риск от нова дългова криза в еврозоната. Засилват се спекулациите относно това колко тежка трябва да стане ситуацията, преди ЕЦБ да се намеси, използвайки своя все още неизползван "инструмент за гасене на пожари" – Инструмента за защита на трансмисионния механизъм (TPI).

Икономистите смятат, че прагът за такава намеса е много висок: 70% от тях изключват възможността за каквато и да е интервенция, а около 90% отхвърлят вероятността за задействане на TPI – механизъм, създаден за противодействие на неоправдани и хаотични пазарни движения, които застрашават ефективното прилагане на паричната политика в еврозоната.

„Повишаването на доходността по облигациите може да се обясни напълно с по-силното глобално търсене на капитал и влошаването на състоянието на публичните финанси в много държави“, коментира Карстен Юниус, главен икономист в банка J Safran. „При тези обстоятелства за ЕЦБ би било трудно да обоснове използването на TPI.“

Наблюдатели на ЕЦБ отчитат нарастващи рискове в много направления |

Според някои икономисти са възможни и по-малко радикални мерки, като например вербални интервенции, сигнали за по-мека парична политика (т.нар. „гълъбови“ сигнали) по отношение на лихвените проценти или спиране на количественото затягане – процес, при който ЕЦБ позволява на облигациите, придобити по време на предишни кризи, да достигнат падеж, без да бъдат заменени с нови.

„ЕЦБ не може да направи почти нищо, за да помогне на Франция, докато самата Франция не е готова да си помогне“, казва Карстен Бржески, глобален ръководител на макроикономическите анализи в ING. „Единственото, което ЕЦБ би могла да направи – предвид факта, че пазарите на облигации на практика поемат ролята ѝ – е да заеме по-умерена позиция и да се опита да смекчи очакванията за по-нататъшно повишаване на лихвените проценти.“

✓ Изкопаемите горива печелят битката за лесното финансиране

Цената на суровия петрол сорт Брент се задържа над 100 долара за барел през по-голямата част от последния месец, а дизелът поскъпна повече от два пъти. При тези условия може да се очаква, че най-бедните държави, зависими от внос на изкопаеми горива, вече са изправени пред тежка криза.

Фактът, че ситуацията все още не е достигнала тази точка, се дължи на една от най-бързо разрастващите се тенденции във финансирането на развитието – предоставянето на средства, с които потребителите на нефт и газ да плащат за горива, които иначе не могат да си позволят.

Бангладеш насочва милиарди към вноса на петрол и газ

Показателен пример е споразумението за спешен енергиен пакет на стойност 3,3 млрд. долара, постигнато от правителството на Бангладеш миналата седмица. Около 200 млн. долара от Азиатската банка за развитие ще бъдат вложени в петгодишна програма за ремонт на амортизираната електропреносна мрежа в бързо урбанизиращите се покрайнини на столицата Дака.

Там прекъсванията на електрозахранването, продължаващи по 12 часа или повече, предизвикаха протести и блокади. Основната част от средствата обаче – около 3,1 млрд. долара – ще покрие вноса на нефт и газ само през текущата финансова година.

Това финансиране до голяма степен зависи от средствата и експертния капацитет на една от най-бързо разрастващите се многостранни финансови институции в света - Международната корпорация за ислямско търговско финансиране (ITFC). За разлика от традиционни многостранни институции като Световната банка и Азиатската банка за развитие, ITFC не е съсредоточена основно върху предоставянето на евтино финансиране за инфраструктура с цел икономическо развитие. Вместо това по-голямата част от отпуснатите от нея 78 млрд. долара от създаването ѝ през 2008 г. насам са отишли за сделки, подобни на заема за Бангладеш: финансиране при полукомерсиални условия, което помага на финансово затруднени държави да плащат вноса си на петролни продукти. Това е изгодно за държавите от ОПЕК, които са основните акционери в ITFC.

Търсенето на средства превърна ITFC във водещ международен кредитор

Нуждата от подобно финансиране е достатъчно голяма, за да превърне ITFC през последните години в един от значимите многостранни кредитори в света. Между 2020 и 2024 г. общият обем на изплатените средства достига 29 млрд. долара. Това поставя институцията в една категория с традиционни финансови организации като Африканската банка за развитие и Европейската банка за възстановяване и развитие.

Само тази година ITFC е подписала рамкови споразумения за финансиране на стойност по 1,5 млрд. долара с Малдивите и Египет, както и споразумения за 2,9 млрд. долара с Буркина Фасо, Кот д'Ивоар и Джибути, за 1 млрд. долара с Мавритания и за 706 млн. долара със Сенегал.

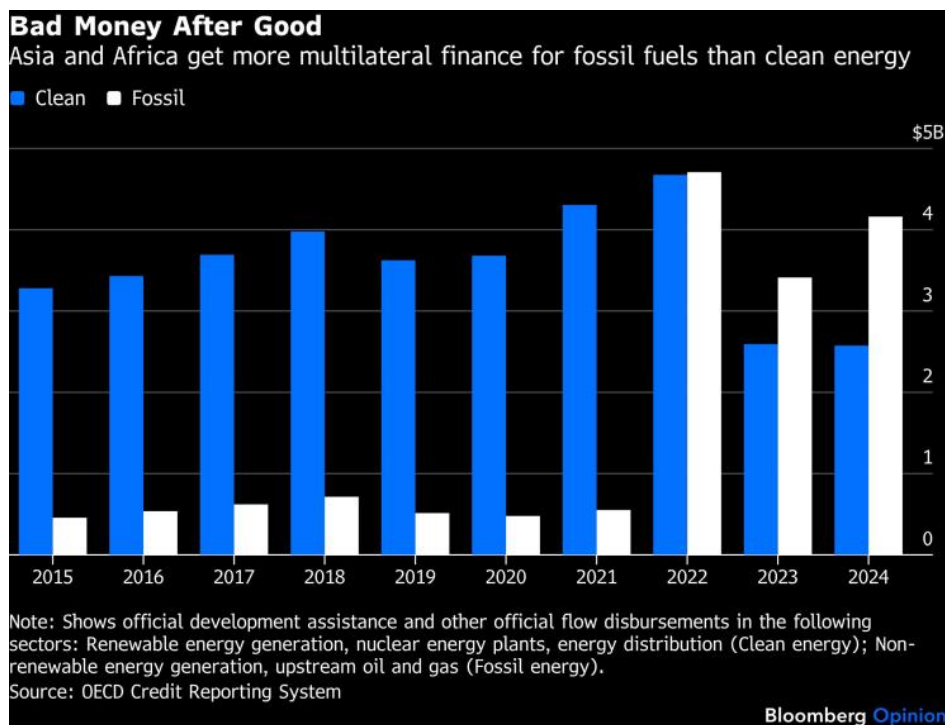
В тази практика няма нищо злонамерено. Както биха потвърдили жителите на Хавана, Карачи или Манила, недостигът на вносни горива може да бъде също толкова опустошителен, колкото валутната криза. Като подкрепя държавите в подобни извънредни ситуации, ITFC посреща непосредствените нужди на хората в отчаяно положение - подобно на Международния валутен фонд, когато валутните резерви се изчерпват.

Част от кредитирането е предназначена и за други нужди, освен петрола: около 16% от общия обем на изплатените средства до края на 2024 г. е насочен към храните и селското стопанство, докато 67% са отишли пряко за невъзобновяема енергия.

Кредитите за горива облекчават кризата, но задълбочават дългосрочните проблеми

Въпреки това подобен модел изглежда неизгоден за получателите на средствата. Най-бедните държави в света, сред които са и много членове на Организацията за ислямско сътрудничество, за чиито нужди е създадена ITFC, изпитват затруднения да постигнат икономически растеж поради недостиг на капитал.

Повтарящото се теглене на заеми за финансиране на вноса на горива не решава основния проблем. То само го отлага за по-късен момент, когато същите трудности - изчерпани валутни резерви и нарастващ държавен дълг - могат отново да се появят.

Азия и Африка получават повече международно финансиране за изкопаеми горива, отколкото за чиста енергия. Още по-неблагоприятно е, че този подход насърчава държавите-получатели да плащат на по-богатите страни за горива, които ще бъдат използвани в рамките на няколко месеца, докато основният им проблем е недостигът на активи, способни да подпомагат растежа в продължение на десетилетия.

С един милиард долара, вложен в соларни паркове, може да се произведе приблизително десет пъти повече електроенергия през целия им експлоатационен живот, отколкото със същата сума, инвестирана във втечен природен газ. Евтиното финансиране за последния обаче е леснодостъпно, докато проектите за слънчева енергия трябва да преминават през безкрайно проточващи се процедури за одобрение в големите банки за развитие.

Зависимостта от изкопаеми горива се запазва въпреки наличието на по-добри алтернативи

Резултатът от всичко това е, че развиващите се държави продължават да зависят от изкопаемите горива, въпреки че вече разполагат с по-добри алтернативи. Бангладеш е показателен пример за този абсурд: страната е сред най-застрашените от наводнения, горещи вълни и циклони с усилването на климатичните промени, но същевременно взема заеми от износители на петрол, за да купува нефт.

Впоследствие горивото се оказва твърде скъпо за собствените ѝ граждани без допълнителни държавни субсидии. Междувременно правителството поддържа сложна мрежа от регулации, които възпрепятстват развитието на по-евтината чиста енергия.

Банките за развитие трябва да ускорят финансирането на чистата енергия

Решението не е да се изпада в гняв, а да се отговори с действия. Традиционните банки за развитие се оказаха твърде бавни и тромави в осигуряването на финансиране за чиста електроенергия в необходимия мащаб.

Ако енергийният преход не иска да бъде изпреварен по обем на вложените средства от икономиката на изкопаемите горива, финансовите институции, които го подкрепят, трябва да повишат ефективността си.

[Kanuman](#)

✓ Разширението на "Чирен" пак е без изпълнител

Поредната обществена поръчка за разширението на единственото българско газохранилище е прекратена. След четири години неуспешни процедури европейско финансиране за близо 78 млн. евро, разследване на Европейската прокуратура и смяна на ръководството на "Булгартрансгаз" ключовата част от проекта отново остава без изпълнител. С което историята

на разширението на ПГХ "Чирен" започва да прилича на проект, който успешно произвежда процедури, договори и скандали, но трудно произвежда сондажи.

Търгът за прокарване на експлоатационни сондажи, които са ключови за разширението на газохранилището е прекратен на 13 октомври от "Булгартрансгаз". Този път причината е, че от подадените две оферти само една достигна до ценова оценка, а тя е с 21.37% над прогнозната стойност за първите три сондажа. За още три сондажа, които бяха допълнителна опция, офертата е със 17.75% над прогнозата. Вместо да подпише договор, управителният съвет на държавния газов оператор е взел решение да направи нов финансов и технически анализ на дейностите по разширяването с външни експерти.

Това е четвъртият опит за прокарване на сондажи за разширението на хранилището, но и той връща проекта в режим на преосмисляне. Прекратената сега поръчка беше обявена през април т.г., а в края на май стана ясно, че документи за участие в нея са подали два кандидата. Стойността на цялата поръчката беше за общо 55.97 млн. евро, половината от които за първите три сондажа. До ценово предложение обаче достигна само единият кандидат - "Проучване и добив на нефт и газ", който е част от групата на "Химимпорт". Другият - обединението "Хюстън Чирен 2026", от орбитата около Христо Ковачки е отстранен от процедурата и не е допуснат до разглеждане на техническото предложение. Причината е непълна информация в подадените документи, както и липса на квалифициран електронен подпис в някои от тях.

Двамата кандидати имат право да обжалват решението на газовия оператор за прекратяване на поръчката до 23 октомври.

Проект с дълго минало

Проектът за разширението на "Чирен" е от далечната 2009 г. като резонанс от газовата криза през януари същата година, в която заради търговски спор между "Газпром" и Украйна България остана без доставки на газ за близо две седмици. Замисълът още тогава е активният обем на хранилището да бъде увеличен от около 550 млн. куб.м до 1 млрд. куб.м, а дневните скорости на нагнетяване и добив да бъдат значително повишени, така че страната да удвои запасите си от газ през зимните месеци и да може да разчита ефективно на хранилище. За целта са необходими 10 нови експлоатационни и три наблюдателни сондажа, както и съответната надземна инфраструктура.

Проектът е включен и в първия европейски списък с проекти от общ интерес още през 2013 г., а в началото на 2022 г. получава финансиране от ЕС в размер на 77.91 млн. евро по Механизма за свързване на Европа. Първоначалният график обаче отдавна е изоставен, а сроковете за усвояване на финансирането вече веднъж бяха удължени с две години до декември 2027 г. По всичко изглежда, че новият срок отново няма да бъде спазен, което означава, че България ще трябва да иска ново удължаване от ЕС, за да не изгуби средствата. Тези средства може и да не са ключови за реализацията на проекта, който се оценява на около 308 млн. евро, но при всички положения "Булгартрансгаз" трябва да направи всичко възможно те да не бъдат изгубени, коментираха източници от газовия сектор.

Поредица от провалени процедури

Първият опит за прокарването на сондажите беше през април 2023 г., когато "Булгартрансгаз" подписа договор с консорциума "Ю Джи Ес дрилинг Чирен", в който участва "Главбулгарстрой" на стойност 221 млн. лв. И тази поръчка не мина без проблеми, тъй като до този изпълнител се стигна, след като класираният на първо място ДЗЗД "Чирен дрилинг 2022", свързан също с Христо Ковачки, отказа да подпише договор с аргумента, че не може да изпълни дейностите в заложения срок.

Контрактът трябваше да осигури ключовата подземна част на разширението - новите експлоатационни сондажи, чрез които хранилището ще може да съхранява и да подава по-големи количества газ. Поръчката обаче придоби друго измерение, след като Европейската прокуратура започна действия по разследване, свързани с едностранно решение за промяна на технологията на сондажите от изпълнителя, а в "Булгартрансгаз" бяха извършени претърсвания и изземвания.

Два месеца по-късно договорът с "Ю Джи Ес дрилинг Чирен" беше прекратен по взаимно съгласие. Изпълнителят върна получените по договора общо 79.08 млн. лв., включително авансовото плащане. Така вместо да премине към същинско строителство, "Булгартрансгаз" трябваше да търси нов начин да организира работата, без да губи още време от вече закъснелия график. Възникнаха обаче въпроси за това, че "Булгартрансгаз" не е изискал неустойката за неизпълнението в размер на 26 млн. лв. През ноември 2024 г. компанията започна пазарни консултации за нова процедура, основана на поетапно изграждане на сондажите. Идеята е работата да бъде разделена на по-малки етапи, така че проектът да може да напредва, без да се чака възлагането на целия първоначален обем.

През януари 2025 г. беше обявена нова обществена поръчка, този път за три експлоатационни сондажа с опция за още три. Това е съществено свиване спрямо първоначалния замисъл за десет експлоатационни и три наблюдателни сондажа.

Прогнозната стойност беше около 109.5 млн. лв. (55.97 млн. евро), точно толкова за колкото беше обявена и последната поръчка.

В процедурата тогава отново участват три кандидата - "Проучване и добив на нефт и газ" ("Химимпорт") и обединенията "Дивиком Тексас дрилинг 2025" (свързвана с Христо Ковачки) и "Енергико Хюстън дрилинг" (свързано с един от бившите шефове на "Булгартрансгаз" - Иван Дреновички). Но и този опит не доведе до договор. "Дивиком Тексас дрилинг 2025" беше отстранен заради несъответствия в техническото предложение, а останалите двама участници не преминаха оценката заради проблеми в ценовите таблици и изчисляването на отделни дейности. Така през април 2025 г. "Булгартрансгаз" отново прекрати поръчката. Решението бе оспорено от два от консорциумите, а последвалите производства пред Комисията за защита на конкуренцията и съдилищата удължиха периода, в който възложителят не може да премине към нов договор.

Последната процедура бе обявена през април т.г. и както става ясно, също се провали. Желанието на държавата да осъществи проекта обаче не изглежда променено. Разширението на "Чирен" е заложено като приоритетен проект и в управленската програма на новото правителство. В съобщението на "Булгартрансгаз" за прекратяване на поръчката също се посочва, че проектът е стратегически значим за региона и има висока обществена значимост. През март т.г. бившият шеф на газовия оператор Владимир Малинов коментира по време на Energy Summit, организирано от "Капитал", че самият пазар ще покаже до каква степен проектът за разширението ще бъде реализиран.

Според източници от сектора пазарният интерес към "Чирен" надхвърля капацитета на хранилището особено за първите три месеца на годината, така че няма причина да се смята, че разширението би било икономически неизгодно. Проблемът идва най-вече от волатилните цени на газа - ако сега се купи на високи цени и се нагнети в хранилището има риск после да не може да се продаде, ако пазарите се понижат. Самите доставки по море на LNG, които не изискват големи газови хранилища, както е при тръбния газ, също играят роля при оценяване на необходимостта от подобни хранилища.

До края на сезона за нагнетяване (20.10) "Чирен" е запълнено над 80% от капацитета му, което надхвърля нивото на запълване на европейските газохранилища.

Не всичко е провал

Парадоксът е, че част от разширението вече е построено. Новата компресорна станция и прилежащата инфраструктура бяха завършени, а газопроводът, който свързва Чирен с газопреносната мрежа, е въведен в експлоатация. От май 2025 г. техническият капацитет на хранилището е увеличен от 550 на 650 млн. куб.м. Тоест държавата вече е инвестирала значителни средства в инфраструктурата, която трябва да обслужва по-голямото хранилище.

Това прави провала на сондажната част още по-неудобен. Надземната инфраструктура може да е готова, но без достатъчно сондажи няма как да бъде постигнат целевият капацитет от 1 млрд. куб.м. Тепърва трябва да стане ясно и какво ще покажат становищата на външните експерти, които ще бъдат наети, за да анализират финансовото и техническото изпълнение на дейностите по разширението на "Чирен" на фона на новото ръководство на газовия оператор и новата изпълнителна власт.

[Cross.bg](https://cross.bg)

▼ Теми и гости в сутрешните блокове

БНТ, „Денят започва“

- Тема: Военната авиация и сигурността на въздушното и морско пространство на България; Специално за БНТ говори командирът на Военновъздушните сили генерал-майор Николай Русев;
- Тема: Броени часове преди вота: какво показват последните данни на социологическите агенции „Алфа рисърч“ и „Мяра“;
- Тема: Как ще се гласува с машини в неделя; Демонстрация в студиото ще направи говорителят на ЦИК Стоянка Балова;

БТВ, "Тази сутрин"

- Тема: Разликите между кандидатите в президентската кампания
- Тема: Напрежения в края на кампанията - арести и обвинения

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2026 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.